

Rondetafelgesprek: Seksueel misbruik van en geweld tegen meisjes in de Rooms-Katholieke Kerk en het eindrapport van de Commissie Archiefonderzoek handelen Openbaar Ministerie bij seksueel misbruik Rooms-Katholieke Kerk

Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie

Datum: 6 november 2013

Zaal: Groen van Prinstererzaal

Tijd: 10.00-13.00 uur

Blok 1: Commissie Archiefonderzoek en Openbaar Ministerie (10.00 - 10.45 uur)

- dhr. M.W. van Boven, Commissie Archiefonderzoek
- dhr. F.H. Koster, Commissie Archiefonderzoek
- mevr. J.M. Penn-Te Strake, Openbaar Ministerie

Blok 2: Oud Officier van Justitie en onderzoeksjournalist (10.45 - 11.15 uur)

- dhr. H.D.W. Klein Breteler
- dhr. J. Dohmen

Blok 3: Slachtoffergroepen (11.15 – 12.00 uur)

- mevr. A. Knibbe-Van Dijck, Vrouwenplatform Kerkelijk Misbruik
- mevr. M. Kips, Vrouwenplatform Kerkelijk Misbruik
- dhr. G.J.J.M. Klabbers, KLOKK
- dhr. Th.L.C.M. Bel, Mea Culpa United
- dhr. B. Smeets, Mea Culpa United

Blok 4: Stichting Beheer & Toezicht Seksueel Misbruik RKK (12.00 – 13.00 uur)

- mevr. K.M.H. Peijs, Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik RKK
- dhr. G.A.M. Stevens, Klachtencommissie Meldpunt Seksueel Misbruik RKK

U treft hierna de binnengekomen gespreksnotities. Daarbij is ook toegevoegd de reactie van de commissie-Deetman op de uitgave van Vrouwenplatform Kerkelijk Kindermisbruik (VPKK). Daarbij zij opgemerkt dat deze reactie is opgesteld op verzoek van de commissie V&J.

Gespreksnotitie van
M.W.van Boven en F.H.Koster,
Commissie Archiefonderzoek handelen Openbaar Ministerie bij seksueel misbruik Rooms-
Katholieke Kerk

Instelling, opdracht en rapport

De commissie is op verzoek van de Tweede Kamer ingesteld door de Minister van Veiligheid en Justitie. De Kamer wenste de archieven van het OM te laten onderzoeken om meer inzicht te verkrijgen in de wijze waarop het OM in het verleden is omgegaan met misbruikzaken binnen de Rooms-Katholieke Kerk. Opdracht en onderzoek waren gericht op de beantwoording van de vraag of het OM in het algemeen van seksueel misbruik verdachte geestelijken anders heeft behandeld dan niet-geestelijken. De onderzoeksperiode zou de jaren 1945-2010 moeten betreffen. We hebben ons rapport op 15 augustus 2013 uitgebracht.

Werkwijze en bevindingen

We hebben het zwaartepunt van het onderzoek uiteindelijk gelegd bij de periode 1945-1980. De Commissie Deetman heeft aangetoond dat het aantal misbruikzaken binnen de Rooms-katholieke Kerk zich grotendeels afspeelde in de periode vóór 1980. De meeste meldingen hebben betrekking op misbruik in die periode. Die periode bood daarom de grootste slagingskans voor de beantwoording van de onderzoeksvraag. In eerdere onderzoeken (Steenhuis en Samson) was die periode niet onderzocht, terwijl bij die onderzoeken in de jaren na 1980 nauwelijks relevante zaken tegen geestelijken zijn gevonden.

Ons onderzoek is beperkt tot zeven arrondissementen in de hofressorten Arnhem en Den Bosch: de arrondissementen Arnhem, Zutphen, Almelo, Breda, Den Bosch, Maastricht en Roermond. Daar was de Rooms-Katholieke Kerk het sterkst vertegenwoordigd.

Het onderzoek is verricht vanuit een drietal invalshoeken.

Eerst is gezocht naar justitiële beleidsstukken over opsporing, vervolging en afdoening van seksueel misbruik. Dergelijke stukken zijn niet aangetroffen. Wij zagen een grote autonomie bij de plaatselijke officieren van justitie ten aanzien van de opsporing en de vervolging van strafbare feiten. Zedendelicten vormden daarbij geen aparte categorie waarvoor bijzondere instructies bestonden. Eerst tegen het einde van onze onderzoeksperiode is door het OM een begin gemaakt met centrale beleidsvorming en sturing van de opsporing en de vervolging van strafbare feiten.

In de tweede plaats hebben we steekproefsgewijs het aantal zedenzaken in de gekozen arrondissementen geïnventariseerd. Met een interval van vijf jaar zijn de in die arrondissementen geregistreerde zedenzaken tegen geestelijke en andere verdachten in kaart gebracht. We vonden 5170 zaken waarvan 40 tegen geestelijken. Op basis van dat onderzoek konden we de afhandeling van zaken tegen geestelijken vergelijken met de afloop van zaken tegen andere verdachten. Bij die vergelijking is gebruik gemaakt van een zogenoemde beroepenclassificatie die ons in staat stelde de zaken tegen geestelijken te vergelijken met zaken tegen verdachten met eenzelfde sociale status. Dit kwantitatieve onderzoek is afgesloten met een controleonderzoek van de afhandeling van concrete zaken tegen geestelijken en andere verdachten in eenzelfde jaar en arrondissement.

Het kwantitatieve onderzoek konden we aanvullen met een kwalitatief onderzoek.

Uit andere bronnen, waaronder het rapport Deetman, beschikten we over documentatie over 110 zaken tegen geestelijken uit de onderzoeksperiode. De belangrijkste bron was een bij het Parket Den Bosch aangetroffen dossier met correspondentie tussen de Procureur-Generaal en de officieren van justitie over 52 zedenzaken tegen geestelijken in de periode 1947-1967. Die documentatie maakte het mogelijk in te zoomen op de werkwijze van het OM in die zaken. Overigens betrof het dossier in Den Bosch een unieke vondst. Dergelijke correspondentie is elders niet aangetroffen.

We hebben ons onderzoek afgesloten met een uitgebreide analyse van een viertal zaken die in verleden veel aandacht hebben getrokken.

Conclusies

Het Openbaar Ministerie is in het algemeen niet in gebreke gebleven bij de aanpak van misbruikzaken binnen de Rooms-Katholieke Kerk. Incidentele missers van het OM in concrete zaken waren niet te herleiden tot het bewust voortrekken van geestelijken. We hebben geen aanwijzingen gevonden dat er afspraken bestonden tussen de Kerk en het OM over afdoening van die zaken. Het OM kan wel worden aangerekend dat het de kerk niet heeft aangesproken op het zwijgen over gevallen uit het verleden, die in lopende onderzoeken aan het OM bekend werden.

Niettemin lijken geestelijken door het OM (en de rechter) milder te zijn behandeld dan het gros van de andere verdachten. We vonden dat in zaken tegen geestelijken bijna tweemaal zo vaak werd geseponeerd als in alle gevonden zedenzaken tezamen. Ook was het aantal voorwaardelijke veroordelingen bij geestelijken driemaal zo hoog als dat van alle verdachten tezamen.

Dat verschil verdwijnt als de zaken van geestelijken worden vergeleken met zaken tegen verdachten van hetzelfde sociale niveau. Dat wijst er op dat de mildere behandeling van geestelijken niet zozeer verband hield met hun status van geestelijke als wel met hun positie op de maatschappelijke ladder.

Wat was nu het mechanisme dat die mildere behandeling van geestelijken teweegbracht?

We vonden dat in veel gevallen er al in een vroeg stadium contact was tussen de kerk en het OM. De kerk vroeg om discretie. Het OM ging daarin mee en vroeg van zijn kant maatregelen van de kerk om recidive te voorkomen. Het eiste dat de kerk condities zou scheppen voor naleving van de voorwaarden die aan een voorwaardelijk sepot of een voorwaardelijke veroordeling werden verbonden.

De tussenkomst van de Kerk leidde er nogal eens toe dat van voorlopige hechtenis van de verdachte werd afgezien of dat deze werd geschorst. De verdachte werd in een klooster geplaatst, waar hij, al dan niet psychiatrisch, werd begeleid en buiten het zicht was van minderjarigen. Dat geestelijken daardoor uit het huis van bewaring werden gehouden zou mede een verklaring kunnen bieden voor het relatief groot aantal voorwaardelijke sepoten en voorwaardelijke veroordelingen.

Gespreksnotitie van VPKK voor Cie V&J 6 november 2013

Vooraf

Aan de installatie van de Cie. Deetman is in de loop van 2010 veel aandacht gegeven in kranten, op tv en op de radio. Behalve Deetman kwamen vooral veel mannen in die media aan het woord, mannen die in hun jeugd waren misbruikt tijdens hun verblijf op een kostschool of tehuis. Deetmans herhaalde oproepen om te melden bleven niet zonder gevolg: veel mannen die zich in de verhalen herkenden, meldden zich. Er meldden zich ook vrouwen, maar zij bleven ver achter. Het eerste rapport van de Cie. Deetman bevestigde dan ook het beeld: misbruik binnen de RK kerk in Nederland leek vooral jongens in internaten te hebben getroffen. Terecht is de heer Deetman vervolgens verzocht nogmaals een onderzoek te doen en zich nu specifiek op vrouwen te richten. Daarnaast werd hem gevraagd ook onderzoek te doen naar ander excessief geweld tegen kinderen binnen de RK kerk - ook dat was in het eerste onderzoek nauwelijks belicht.

Tweede onderzoek

Aan dit tweede onderzoek is door de Cie. Deetman nauwelijks publieke aandacht besteed. Er is een kort persbericht van de Cie. uitgegaan waarin melding werd gemaakt van een e-mailadres, en vervolgens kon men gedurende ruim een maand op dit adres een melding doen. Het contrast met het eerste onderzoek was ook overigens groot. Gedurende het eerste onderzoek zijn vertegenwoordigers van lotgenoten en lotgenotengroepen meerdere malen uitgenodigd bij de Cie. Deetman om informatie uit te wisselen. Op grond van deze contacten heeft de Cie. bijvoorbeeld ook een tussenrapport uitgebracht, waardoor nog lopende het onderzoek een begin gemaakt werd met het opstellen van een nieuwe klachtenregeling aangaande seksueel misbruik van minderjarigen binnen de RK kerk.

Vertegenwoordiging vrouwen

Al vanaf vóór het begin van het tweede onderzoek hebben wij de Cie. gevraagd met een delegatie vrouwen te overleggen en informatie uit te wisselen. Wij waren inmiddels op de hoogte van een langzaam groeiend aantal vrouwen, die zich nu pas begonnen bewust te worden dat het in Deetmans onderzoek niet uitsluitend om mannen ging en niet uitsluitend om geweld. Wij wilden overleggen over geëigende wijzen van het oproepen tot melden, en de Cie. informeren over het beeld dat bij ons begon te ontstaan van wat meisjes in instellingen van zustercongregaties en -ordes was aangedaan, en van een patroon dat wees op bepaalde parochies waar decennialang misbruik van meisjes had plaatsgevonden. Na langdurig aandringen zijn wij pas in februari 2013 uitgenodigd voor een gesprek met de heer Deetman. Mosterd na de maaltijd: het tweede onderzoeksrapport lag inmiddels bij de drukker. Daar werd ons ook gezegd dat verder contact met Deetman na publicatie van het rapport niet mogelijk was. We werden niet op de hoogte gesteld van het voorgenomen overleg met BC en KNR over de vorm die de mediatie zou aannemen.

De Doelgroep: Meisjes in instellingen

In 1947 zat 18.7 % van de rk meisjes in internaten of tehuizen. In 1970 was dat aantal gedaald tot minder dan 2 %. daar geplaatst door ouders, door voogden, door de kindbescherming of door de rechter.

In een aantal instellingen van zustercongregaties zijn meisjes langdurig en zwaar mishandeld. Zij zijn excessief gestraft, veelal voor onbeduidende overtredingen of zonder enige aanleiding. Zij zijn met voorwerpen geslagen, naakt buiten in de kou gezet, in koud water gezet, in het donker opgesloten. Ze werden gedwongen te eten en moesten hun braaksel opeten. Hun werd contact met de ouders onthouden. Niet zelden was de mishandeling seksueel van aard: slaag op de geslachtsdelen, langdurig en hardhandig 'wassen' van de geslachtsdelen, hardhandig 'intern

onderzoek'. Ze werden vernederd zoals ook de zusters zelf in hun noviciaat vernederd waren. Bijzonder slecht was de situatie voor meisjes die gezien werden als 'gevallen meisjes': zij moesten boeten. Vaak moesten zij onder zware omstandigheden arbeid - ook industriële arbeid - verrichten, zonder loon, zonder adequaat toezicht op de arbeidsomstandigheden. Er zijn meisjes geweest die zijn gedwongen afstand te doen van hun kind.

Lang niet in alle instellingen van zustercongregaties ging het er altijd slecht aan toe. Maar grote groepen meisjes die jarenlang, soms hun hele jeugd, aan de zorg van vrouwelijke religieuzen waren toevertrouwd, groeiden op in een sfeer van geweld, vernedering, intimidatie en sociaal isolement.

Gevolgen meisjes in instellingen

Veel van hen ervaren de gevolgen nog tot op de dag van vandaag. Zij hebben lichamelijk, psychisch en sociaal veel schade geleden en leven sinds hun jonge jaren met de last van een geschiedenis die niet verteld mag worden. Toen de mannen, de een na de ander, naar buiten kwamen met hun verhaal over misbruik herkenden de vrouwen zich niet in die verhalen en meldden zich nog niet. Pas na het onderzoek zagen zij, door de eerste verhalen van vrouwen in de media, dat het ook over hun gaat. Wij spreken nog steeds vrouwen die voor het eerst vertellen over hun jeugd. Hoe de Cie. Deetman is omgegaan met de - weinige - meldingen die zij hebben ontvangen, kunt u lezen in onze publicatie 'Oorspronkelijke meldingen'; de vrouwen herkennen hun geschiedenis niet in de weergave.

Misbruik in parochies

In sommige parochies kon een pastoor of een ander kerkelijk medewerker lange tijd het ene na het andere kind misbruiken. Vaak was dit misbruik zeer ernstig en duurde het jaren lang. Soms ging het hierbij om een 'publiek geheim' - in de parochie was bekend dat de pleger 'zijn handen niet kon thuishouden' maar niemand beschermde de kinderen tegen hem. Er zijn ook meisjes die in hun eigen huis misbruikt werden, als een geestelijke een familieband had met het gezin of het kind bijles kwam geven. Ook in deze situaties ging het veelal om ernstig en langdurig misbruik. Al tijdens het eerste onderzoek van de Cie. Deetman hebben zich meerdere vrouwen gemeld om dergelijk misbruik. In allebei de rapporten van de Cie. is hier hoegenaamd geen aandacht aan besteed. Seksueel misbruik in door religieuzen geleide instellingen is een zaak van het verleden, omdat (in Nederland) zulke instellingen niet meer bestaan. Maar parochies bestaan er nog wel, ook kleine en besloten parochies. De onderzoeken van de Cie. Deetman hebben er niet toe bijgedragen de ogen te openen voor wat in deze parochies, ook vandaag nog, aan kinderen kan worden aangedaan.

Geweld

Anders dan door mannelijke geestelijken gepleegd misbruik wordt seksueel misbruik door vrouwelijke geestelijken vaak niet als zodanig herkend en benoemd. Het gaat niet of nauwelijks om 'ongewenste seksuele toenaderingen' maar om regelrecht agressieve benaderingen. Wat meisjes - en jonge jongens - in instellingen van vrouwelijke religieuzen werd aangedaan, valt niet helder onder te verdelen in de gebruikelijke categorieën kindermishandeling: seksueel misbruik, lichamelijk en psychische mishandeling, en verwaarlozing.

Er is zeker sprake geweest van lichamelijke en psychische mishandeling, van excessief en regelmatig sadistisch geweld, van onbegrensde vernedering. Wat veel te weinig wordt onderkend is dat veel van dit geweld zich richtte tegen de seksuele integriteit van het slachtoffer. In een cultuur waar naaktheid taboe is, beladen met zonde, waar kinderen ook in bad nog gedeeltelijk gekleed moeten gaan ter bescherming van de zedigheid, waar alles gedaan wordt om te voorkomen dat meisjes iets van hun kinderlijf of opgroeiende lijf zien, laat staan voelen - werden kinderen

gedwongen zich voor een zuster te ontkleden, publiek ten toon gesteld, op de naakte billen geslagen, naakt in koud water gezet en hardhandig op die zondige plekken 'gewassen'. Dit zijn onmiskenbaar vormen van seksueel geweld. Er is geen enkele reden om aan te nemen dat dergelijk seksueel geweld minder schadelijk is dan wat tot nu toe als seksueel misbruik bekend was.

Seksueel geweld door vrouwelijke religieuzen: erkennen

Er is ook geen enkele reden waarom vrouwen die er slachtoffer van waren, anders behandeld zouden moeten worden dan mannen die het slachtoffer waren van misbruik door een mannelijke religieus. Als er in de afhandeling van klachten al onderscheid gemaakt moet worden tussen 'gewone' en 'seksuele mishandeling', dan moet daarbij als uitgangspunt genomen worden wat het effect ervan is op het slachtoffer, en niet de vraag of de pleger er al dan niet seksuele lust aan beleefde.

Tot nu toe niet ontvankelijk

Tot nu toe hebben mensen die slachtoffer zijn geworden van dergelijk seksueel geweld door vrouwelijke religieuzen bij de Klachtencommissie geen of nauwelijks gehoor gevonden. Weinig vrouwen hebben zich bij het Meldpunt gemeld, vooral omdat maar weinig vrouwen begrepen dat die meldingsmogelijkheid voor hen openstond, zoals ook maar weinig vrouwen begrepen hebben dat zij zich bij de eerste of de tweede Cie. Deetman konden melden. Zij die zich wel bij het Meldpunt meldden, kregen niet zelden al meteen te horen dat zij niet in aanmerking kwamen voor een klachtenprocedure. Wanneer zij wel een klacht wisten door te zetten, werd deze meestal niet ontvankelijk verklaard omdat het naar het oordeel van de klachtencommissie geen seksueel misbruik betrof.

Nieuwe regeling:

deelname beperkt door de aanpak van het onderzoek

Voor de vrouwen die zich bij de Cie. Deetman of bij het Meldpunt hebben gemeld, is er nu de nieuwe 'Regeling Hulp, erkenning en genoegdoening voor geweld tegen minderjarigen in de Rooms-Katholieke kerk'. Let wel: deze regeling staat uitsluitend open voor hen die zich al *hebben gemeld* en wel vóór 15 oktober jl., de datum dat de Uitvoerende commissie, de 'Commissie Kalbfleisch' haar uitvoerende werkzaamheden zou beginnen. Wij hebben de commissie erop gewezen dat er een langere meldtijd nodig was en goede media aandacht vooraf, en dat er bij vrouwen een ander proces voorafgaat aan het op schrift verwoorden van de ervaringen dan bij mannen.

. Wij hebben hier geen gehoor voor gevonden en werden zelfs actief gehinderd om als vrouwen op het juiste moment contact met de media te zoeken. Er hebben zich dus maar een zeer beperkt aantal vrouwen gemeld. Van de doelgroep beschikt een groot deel niet over internet.

Nu blijkt dat de regeling niet openstaat voor vrouwen die zich niet aangesproken hebben gevoeld, geen internet hadden of voor vrouwen die er niet in slaagden voor sluitingsdatum een serieuze schriftelijke melding voor te bereiden.

Regeling biedt geen erkenning

De wijze van afhandeling waarin de regeling voorziet, kan niet tot erkenning leiden. Ze is nog slechter dan de terecht als inadequaate beoordeelde klachtenregeling voor seksueel misbruik zoals die vóór 2010 bestond. Om maar iets te noemen: de "bovenmatigheid" van geweld moet onder andere aannemelijk worden gemaakt in die zin dat "het geweld niet bedoeld was om op te voeden of

te corrigeren, maar om het kind leed toe te brengen" (art. 2 van de Regeling).. Het meeste geweld werd als 'straf' gelegitimeerd - desnoods als straf voor de zogenoemde 'zondige neigingen' zoals het slapen met de handen onder de dekens of zware overtredingen als bedplassen of het proberen contact te leggen met een zusje op een andere afdeling.

Bij wijze van 'erkenning' ontvangen de 'goedgekeurde' melders een "op naam gestelde brief van de voorzitter van de Contactgroep waarin namens de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen spijt wordt betuigd en excuses worden aangeboden" (zie art. 3). Dat kan dus een standaardbrief zijn, waarbij de voorzitter van de Contactgroep of zijn secretaresse wordt gewezen op de plicht de naam van de melder te juister plekke in moet voeren en te ondertekenen. De brief wordt door deze, voor de meeste Nederlandse onbekende persoon gestuurd, namens BC en KNR, instanties die vreemd zijn zelfs voor mensen die goed katholiek zijn opgevoed. Wat hebben voormalige slachtoffers van dit geweld daar aan? Erkenning vraagt de geschiedenis van geweld en de gevolgen onder ogen zien in persoonlijke betrokkenheid en handelen vanuit besef van verantwoordelijkheid. Een praktisch anonieme brief, al dan niet 'op naam gesteld', wordt niet als erkenning ervaren.

De compensatiebedragen roepen vragen op. De bedragen staan in geen enkele verhouding tot het geleden leed. Ze staan ook in geen enkele verhouding tot de bedragen die worden uitgekeerd in het kader van de klachtenprocedure en de herstelbemiddeling. Ze lijken ook niet gebaseerd te zijn op bedragen die in vergelijkbare rechtszaken aan slachtoffers worden toegekend.

De termijn waarbinnen de werkzaamheden van de Commissie Kalbfleisch moeten worden afgerond is tweeëneenhalve maand, van 15 oktober jl. tot 1 januari 2014. Binnen anderhalve maand, voor 30 november, moet al geïnventariseerd zijn welke klachten voor behandeling in aanmerking komen. Zelfs als de commissie maar enkele honderden klachten te beoordelen zal hebben, zal in zo'n korte tijd zorgvuldige, aandachtige behandeling niet haalbaar zijn.

Tenslotte vragen wij ons vol verbazing af waarom de Commissie Kalbfleisch uit uitsluitend mannen bestaat, nu verwacht mag worden dat minstens een groot deel van de melders vrouwen zijn. De Commissie moet de authenticiteit van de meldingen beoordelen; naar onze mening en naar maatstaven van deze tijd vraagt dit beslist mede inbreng van vrouwelijke commissieleden. Wij vragen ons met zorg af wat op dit gebied de expertise is van mr. Kalbfleisch en het Arnhemse VVD-raadslid dr. Westra.

Conclusie

In 1947 zat 18.7 % van de rk meisjes in internaten of tehuizen. In 1970 was dat aantal gedaald tot minder dan 2 %. daar geplaatst door ouders, door voogden, door de kinderbescherming of door de rechter. Geen van die partijen kwam echter op voor hun rechten en hun veiligheid.

Kinderen kwamen in extreme levenssituaties terecht.

Als 1 op de 5 kinderen door langdurig ernstig geweld en eenzaamheid gebroken raakten, dan moeten er tien tot twintigduizend vrouwen nu lijden aan de levenslange gevolgen daarvan.

Enkele duizenden vrouwen zijn seksueel misbruikt, in de tehuizen of internaten, en in de parochies en familie-omgeving. Dit alles leert ons dit rapport in elk geval wel.

Velen van hen zoeken nu contact met iemand die met belangeloze interesse luistert naar hun geschiedenis. Het maakt niet uit wie dat is, als het maar belangeloos is en verder leidt, naar maatschappelijke erkenning en erkenning door de verantwoordelijke organisaties.

Na enkele gesprekken raakt het isolement verlicht, de innerlijke gevangenis gaat open.

Het onderzoek

Het onderzoek heeft een belangrijk deel van de doelgroep niet bereikt, naar veel melders is niet geluisterd, de weergave van een te groot aantal meldingen wijkt af van de melding. Nu blijkt de regeling verbonden met die in aantal en kwaliteit beperkte meldingen!

De regeling

De regeling die geconstrueerd is getuigt niet van moed om het verleden onder ogen te zien. We dachten dat het onderzoek het verleden zichtbaar zou maken en dat er nu wegen tot erkenning voorgesteld zouden worden.

Nieuw perspectief

We waren geschokt en verlamd toen we begrepen hoe dit werk is uitgevoerd in overleg met BC en KNR: de belangen van vrouwen zijn hierdoor geschaad.

We willen dat achter ons laten en verder. Daarom wenden wij ons tot uw commissie. Net zo min als je een geboorte proces kan “bedenken” vanuit efficiency normen, kun je een proces van erkenning op die basis bedenken. Voor erkenning is nu eenmaal contact nodig tussen mensen. Ook goed onderzoek begint met luisteren naar melders. Dat moet voor een belangrijk deel nog gebeuren, en daar werken wij aan. Een subsidieaanvraag voor oral history ligt klaar, twee bekende Nederlandse schrijfsters werken aan een boek met twintig interviews, over deze de geschiedenis mag gesproken worden.

Vragen

Wij verzoeken u daarom ons streven naar verder onderzoek m.b.t. de geschiedenis van minderjarige meisjes binnen de RK kerk te ondersteunen. Wij vragen u:

1. bij te dragen aan de bewustwording van nut en noodzaak van erkenning van aard, ernst en gevolgen van dit misbruik en geweld bij verantwoordelijke kerkelijke organisaties, met name van vrouwelijke religieuzen. Dit proces is bij een aantal organisaties van vooral mannelijke religieuzen inmiddels op overtuigende wijze op gang gekomen;
2. u (nader) op de hoogte te stellen van de kwaliteit van processen van erkenning en genoegdoening, die zich de afgelopen jaren heeft ontwikkeld ten bate van een aantal mannen die in hun jeugd te maken hebben gehad met misbruik en, in het geval van herstelbemiddeling, mishandeling;
3. inzicht te bevorderen in de willekeurige onderscheiden die worden gehanteerd voor de beoordeling van seksueel misbruik enerzijds en ander tegen de seksuele integriteit gepleegd geweld anderzijds. Hetzelfde voor het onderscheid tussen seksueel misbruik enerzijds en andere vormen van mishandeling anderzijds;
4. te bevorderen dat de verantwoordelijke kerkelijke organisaties gelijkwaardige processen van erkenning en genoegdoening ter beschikking stellen aan vrouwen die in hun jeugd slachtoffer zijn geworden van verschillende vormen van misbruik en geweld;

5. te onderzoeken hoe het tweede rapport van de Cie. Deetman tot stand is gekomen, in het bijzonder hoe het heeft kunnen gebeuren dat er zo weinig meldingen zijn binnengekomen en of er gedegen onderzoek heeft plaatsgevonden naar de wel binnengekomen meldingen;
6. te onderkennen dat de 'Regeling Hulp, erkenning en genoegdoening voor geweld tegen minderjarigen in de Rooms-Katholieke kerk' niet toereikend is: omdat zij:
 - a) slechts beschikbaar is voor wie zich voorheen hebben gemeld bij het Meldpunt Seksueel Misbruik RK Kerk en/of de Cie. Deetman,
 - b) inhoudelijk teveel ruimte laat meldingen niet in behandeling te nemen,
 - c) slechts voorziet in een onpersoonlijke, schriftelijke spijtbetuiging, en
 - d) slechts voorziet in lage financiële compensaties waarvan onduidelijk is waarop deze zijn gebaseerd;
7. en ten slotte te bevorderen dat het werk van het VPKK gefinancierd wordt op gelijke wijze als het werk van KLOKK – van overheidswege – is gefinancierd.

Namens het VPKK
Annemie Knibbe
Maud Kips
29 oktober 2013

Ronde Tafelzitting Tweede Kamercommissie V&J op 6 november 2013.

Inbreng Stichting KLOKK.

De bijeenkomst op 28 maart 2013 toonde een diepe kloof tussen de slachtofferorganisaties en de vertegenwoordigers van de RK Kerk. De feiten gaven weinig reden tot vreugde en perspectief.

De Stichting KLOKK heeft direct gehoor gegeven aan de oproep van uw commissie om weer met elkaar om tafel te gaan. Na afloop van de zitting zijn afspraken gemaakt om tot dit overleg te komen, met de voorzitter van de Contactgroep en de voorzitter van de BC, kardinaal Eijk.

- Inmiddels is een voorzittersoverleg gestart waar de grote lijnen van de voortgang worden besproken.
- Belangrijk is dat ons verzoek is gehonoreerd om nader te onderzoeken wat er feitelijk terecht komt van de voornemens van de kerk om de slachtoffers "erkenning, genoegdoening en compensatie" te verschaffen.
- KLOKK is van mening dat de opzet van dit proces structureel voor problemen blijft zorgen.
- Problemen die tot dusver onder de noemer "rafels" verder moeten worden afgewikkeld door de Contactgroep. De term "rafel" is slecht gekozen, want het gaat om mensen die vastlopen in of door de procedure die is geconstrueerd om de klachten te behandelen. Daar wordt echter te weinig voortgang geboekt tot dusver.
- Het onderzoek dat onder de naam **0 meting** is uitgevoerd heeft een groot aantal aanbevelingen opgeleverd, die operationeel verbeteringen moeten opleveren in het proces. De structuur blijft onaangetast.
- Voor klagers kunnen de aanbevelingen positief zijn.

Toch signaleren wij nog enkele belangrijke knelpunten:

1. Uitvoering regeling slachtoffers van geweld is nog niet geregeld
2. Het zwijgen van de kerk, de gangbare doofpot cultuur is niet officieel herroepen!
3. Ongegrond verklaarde klachten wegens onvoldoende steunbewijs leveren nieuwe traumatische ervaringen op,
4. Duur van verwerking van klachten bij klachtencommissie en compensatiecommissie is te lang,

5. Bij door Meldpunt RKK voorgestelde regeling Mediation hebben aangeklaagden de mogelijkheid te weigeren. Slachtoffers hebben zich wederom te schikken in de aangeboden regeling.
6. Preventie krijgt tot dusver weinig aandacht. Gezien het "overplaatsingsbeleid" in het verleden maken wij ons zorgen over de mogelijke daders die nu in ontwikkelingslanden met kinderen en met jeugd werken. Er is weinig informatie openbaar over de stappen die BC en KNR hebben genomen.

Ad. 1: De regeling slachtoffers fysiek geweld:

Het is een "grote stappen snel thuis regeling". De bezwaren van de Stichting KLOKK zijn niet meegenomen in de regeling.

De "geweldsregeling" is besloten. Voor "erkenning" is geen serieuze plek, anders dan een sorry- briefje van de voorzitter van de Contactgroep. De schadevergoedingsregeling kent geen hardheidsclausule, omdat kennelijk de veronderstelling is, dat de gevolgen van fysiek en psychisch geweld in het niet vallen bij seksueel geweld. Het is een premisse die op voorhand de klacht bagatelliseert.

Veel melders zijn de afgelopen jaren afgehouden van een klacht door o.m. het Meldpunt. Zij hebben o.i. de plicht al die mensen te achterhalen en alsnog in de gelegenheid te stellen hun klacht bij deze speciale commissie te deponeren. Publiciteit is daarbij nodig!

KLOKK heeft de bezwaren openbaar gemaakt en roept mensen op klachten te melden.

Ad. 2.: Het Zwijgen van de Kerk:

In de vorige zitting van de Commissie is nadrukkelijk gevraagd aan de Kerk stappen te ondernemen.

De Stichting Klokk vraagt en blijft vragen om een officiële verklaring van alle bisschoppen en hogere oversten, waarin wordt opgeroepen niet langer te zwijgen over de misdaden jegens kinderen, waar men getuige van is geweest of waarover men heeft gehoord. Voor slachtoffers en hun eerherstel is het belangrijk dat zij niet langer worden uitgesloten. Slachtoffers durven geen klacht in te dienen uit vrees te worden uitgesloten door familie of de geloofs- en/of dorpsgemeenschap.

Het is een morele plicht van de Kerk om te verklaren dat de daders schuldig zijn, maar dat de slachtoffers, kinderen nog, niets verweten kan worden. Ook niet dat zij als volwassenen nu willen dat rechtgedaan wordt.

De gevraagde verklaring moet zichtbaar en expliciet zijn. Dus niet verstopt in een toelichting aan de pers op een breder item voor een bepaald medium.

Ad. 3.: Ongegrondverklaringen:

De opzet van de klachtenregeling en de uitvoering ervan door het Meldpunt RKK levert voor klagers een zware periode op. Een klacht indienen is een langdurig proces, waarbij alles boven komt en het vaak als vernederend wordt ervaren aan vreemden (die het voor de RK Kerk moeten aanhoren als aangeklaagde, getuige of klachtencommissie) de details van de gebeurtenissen uit de doeken te moeten doen. Over de pijnlijke gevolgen in het latere en de relaties te moeten vertellen voelt vernederend. Weer wordt het slachtoffer in principe niet geloofd en hij/zij kan alleen de klacht geloofwaardig maken met steunbewijs. Het steunbewijs is in de afgelopen periode geen "snippertje" gebleken, maar een compleet dossier, dat door getuigen e/o deskundigen moet worden ingevuld. Voor wie destijds zeer jong was en voor wie nooit door zijn omgeving is geloofd of gesteund een moeilijk traject. De ongegrondverklaringen vragen om heroverwegingen, niet pas als alles achter de rug is. Het wachten is slopend. Op de kortst mogelijke termijn moet dit "geregeld" worden door aanvullende acties richting klagers, van wie immers het ondergane misbruik aannemelijk is maar niet meer bewijsbaar, door gebrek aan- nog levende of niet te traceren - getuigen.

Ad. 4.: Duur van de verwerking:

Het rapport van Theo Kroon leverde ons een kwantitatieve onderbouwing van wat de Stichting KLOKK regelmatig verneemt uit de achterban. De doorlooptijden zijn schrikbarend lang. Wie denkt klaar te zijn, na gehoord te zijn door de Klachtencommissie moet het hele verhaal bij de Compensatiecommissie opnieuw aanbieden, met aanvullend bewijs om ingeval van een schadevergoeding in de hogere categorieën de causaliteit aan te tonen. Het gebrek aan afstemming tussen Klachtencommissie en Compensatiecommissie veroorzaakt mede de lange duur. Volgens onze informatie is deze rapportage van de heer Theo Kroon in uw bezit.

Ad. 5.: Mediation:

Al voor het rapport van de Commissie Deetman uitkwam pleitte de Stichting KLOKK voor een onafhankelijk Meldpunt om te voorkomen dat de Kerk niet ook bij het oplossen van de problemen de slachtoffers zou opleggen volgens welke regels dat zou moeten (zoals uiteindelijk wel het geval is via het Meldpunt RKK en de klachten- en compensatiecommissie).

Nu eindelijk de mediation een vast onderdeel van het aanbod lijkt te worden, ligt de uiteindelijke beslissing weer niet bij het slachtoffer maar bij de aangeklaagde partij. De RK Kerk zou geleerd moeten hebben dat het proces van erkenning en heling zich slecht verhoudt tot het opleggen van de wijze waarop dit moet gebeuren.

- Een dringend beroep dus aan de Kamercommissie om
 - het recht van vrije keuze van de klager voor óf mediation óf de klachtenregeling te erkennen
 - en daarmee ook te steunen dat de vaststellingsovereenkomst waarin een compensatie overeengekomen wordt, ook binnen het mediation traject plaatsvindt,
 - i.p.v. dat dit weer wordt gelegd bij de toch al overbelaste compensatiecommissie.
 - Van de aangeklaagde partij vergt dit een tegemoetkoming.

- De ervaring heeft geleerd dat uiteindelijk beide partijen positief kunnen terugdenken aan dit proces van drieluik/herstel bemiddeling.
- zie ook bijlage 1.

Ad. 6.: Preventie:

De Stichting Klokk heeft navraag gedaan bij de KNR en BC naar de inspanningen op het terrein van de preventie.

In de opleidingen wordt hieraan aandacht besteed. Wij hopen dat ook u gedetailleerd geïnformeerd zult worden, dan wel dat dit expliciet aandacht krijgt in de eerstvolgende monitorrapportage van de heer Deetman.

- Onduidelijk voor de Stichting Klokk is welke verantwoordelijkheid wordt genomen voor buitenlandse vestigingen van m.n. congregaties, en als die verantwoordelijkheid wordt genomen, waaruit de maatregelen dan bestaan. De RK Kerk neemt weliswaar geen unieke positie in als het gaat om kindzorg in residentiële en semi-residentiële situaties.

Daarom moet het mogelijk zijn in algemene zin als overheid maatregelen te nemen met de verantwoordelijke organisatie, om te voorkomen dat kinderen daar slachtoffer worden van Nederlanders, waaronder religieuzen die zijn "overgeplaatst" in het recente verleden. Zeker waar kinderen in veel landen niet kunnen rekenen op de steun van hun overheid is dit een vorm van borgen van de internationale rechtsorde, nl. de universele rechten van het kind. Hiervoor is ditmaal geen defensiemissie nodig maar kan in samenwerking met bijvoorbeeld NGO's een vorm van toezicht worden gerealiseerd.

Dank voor uw aandacht en inzet,

Namens de Stichting KLOKK,

Guido Klabbers, voorzitter/woordvoerder.

Den Haag, 6 november 2013

Bijlage 1: Standpunt KLOKK inzake mediation.

Mediation via het Meldpunt.

Mediation vond tot dusver plaats buiten het Meldpunt om. Vaak na bilateraal overleg tussen slachtoffergroepen en ene bepaalde congregatie. Via deze weg hebben circa 155 herstelbemiddelingen plaatsgevonden.

Meldpuntrkk wil mediation mogelijk maken, dat is goed en het conform onze wens mediation zo breed mogelijk aan te bieden als keuze.

Er zijn 155 klagers adequaat geholpen met de drieluik bemiddeling. Daarin vindt mediation en arbitrage plaats. D.w.z. dat ook de vaststelling van de toe te kennen schadevergoeding(compensatie) binnen deze procedure wordt afgewikkeld. Dat is van belang omdat binnen andere vormen waarin de arbitrage niet is opgenomen een gang naar de compensatiecommissie noodzakelijk is. Dan wordt de klacht weer binnen de huidige klachten/compensatieregeling getrokken. Dat zou geen goede ontwikkeling zijn en brengt ons terug bij AF.

De wirwar van regelingen(klachtenregeling, mediation in verschillende vormen) is niet bevorderlijk voor het inzicht dat klagers hebben in hun procedure afwikkeling. Het aanbod van het Meldpunt wijkt af van de bestaande mediationpraktijk, zoals die t.b.v. slachtoffers van misbruik in de RKK is ontwikkeld.

KLOKK houdt vast aan een vorm van drieluik bemiddeling, waarin steunbewijs niet a priori wordt gevraagd en waarin in het proces alles wordt afgewikkeld inclusief het voorstel schadevergoeding/vaststellingsovereenkomst. In de aanpak van drieluik bemiddeling is de mediation en arbitrage personeel gescheiden. De afgesproken termijnen worden gehaald.

Het licht in de rede dat een gezamenlijke commissie van het Meldpuntrkk en KLOKK de pool van mediators samenstelt en toeziet op een effectieve uitvoering en transparante resultaten.

Een ander probleem is wie binnen het Meldpunt de mediation verwijzing gaat regelen. Wanneer dit onder verantwoordelijkheid van het bureauhoofd wordt uitgevoerd heeft KLOKK geen redenen om te geloven in een goede afloop. Beter is het wanneer de griffie van Klachtencommissie dit voor zijn rekening neemt. Het is immers een keuze die bij het indienen van een klacht kan worden kenbaar gemaakt aan de griffie of de klachtenprocedure wordt doorlopen of gekozen wordt voor mediation.

De optie voor congregaties of bisdommen om mediation af te wijzen is niet acceptabel!

Het zou wederom een poging zijn om een regeling op te leggen aan slachtoffers i.p.v. de slachtoffers te laten kiezen. Die fase hebben, wij denken wij, eindelijk achter ons gelaten.

namens de Stichting KLOKK

Guido Klabbers,

voorzitter

Aan de vaste **Vaste commissie voor Veiligheid en Justitie**

Geachte heer, mevrouw,

Hiermee maken wij, Mea Culpa United (MCU), van de gelegenheid gebruik om te reageren op de uitnodiging van Uw commissie om vooraf aan de bespreking, een notitie over de stand van zaken met betrekking tot de afhandeling van diverse zaken m.b.t. seksueel misbruik in de katholieke kerk, aan U toe te sturen.

Vooraf willen wij, refererend aan de eerdere bespreking op 28 maart j.l. waarbij werd aangedrongen op voortvarendheid in de afhandeling van de diverse klachten, melding maken van het feit dat hier in de praktijk nog niets van terecht is gekomen en wij zwaar gefrustreerd moeten constateren dat ook alle adviezen van Uw kant, o.a. het niet juridiseren, volstrekt genegeerd worden.

Er zou, om voor compensatie in aanmerking te komen, een laagdrempelige procedure worden opgestart. Inmiddels is de betaalde organisatie uitgegroeid tot een kind met een waterhoofd (een slachtofferindustrie). De procedures zijn evenredig stroperig geworden; dit natuurlijk alles onder het mom van zorgvuldigheid. Laat U niet voor de zoveelste keer een rad voor ogen draaien door de toezeggingen van de heren van de RKK dat alles voorspoediger en sneller afgehandeld zal en kan worden. Het is te gek voor woorden dat er slachtoffers zijn die al twee jaren met een procedure bezig zijn en tot op heden nog geen cent gezien hebben.

Het lijkt er op dat de kerk bewust een zodanig verwarrende organisatiestructuur heeft opgezet om de slachtoffers te ontmoedigen. De door de contactgroep toegezegde inzage in de gevonden archieven van Bleijerheide is nooit tot stand gekomen!! Voor MCU belangrijk omdat het Deetman rapport over het onderdeel Bleijerheide erg onvolledig was. Om alles in goede banen te leiden c.q. het oplossen van eventuele problemen, ze hadden kennelijk niet zo'n heel groot vertrouwen in hun eigen organisatie, hebben ze bovenop het klachtenmeldpunt en de compensatiecommissie nog een stichting Beheer en Toezicht opgetuigd. Aanvankelijk hadden wij als MCU geloof in de toezegging dat zij de procedures zouden bewaken en waar nodig vlot zouden trekken.

Maar ook B&T voldoet totaal niet aan de verwachtingen; er werd in 2011 op verzoek van B&T een vergadering belegd in Utrecht om 9.00. Wij hebben toen gevraagd of het een uur later kon i.v.m. de af te leggen afstand. Wij hebben daarop nooit meer een antwoord gehad!! Na een gesprek en met kardinaal Eijk, waarin kardinaal Eijk aandrang op een gesprek met B&T, in mei 2013 hebben wij een poging gewaagd om tot een gesprek te komen. Door B&T werd er onderling een datumprikker rondgestuurd. Na heel veel correspondentie werd 2 juli aan ons door gegeven als mogelijke datum. Daarna hebben wij niets meer gehoord. Opnieuw hebben wij B&T diverse emails gestuurd. Uiteindelijk werd 24 september vastgelegd. Deze geplande vergadering werd om onduidelijke redenen op de dag zelf afgeblazen; leden van MCU zaten al in de auto c.q. de trein!! Hierna hebben wij weer niets meer gehoord!! Zoals U wellicht weet zijn wij de enigen die geen subsidie ontvangen, alle kosten (ook reiskosten) worden uit privémiddelen betaald. Het is allemaal vrijwilligerswerk, dus wij hebben in ieder geval geen belang in die langdurige procedures.

De RKK gaat voorbij aan de hernieuwde pijnbeleving (secondaire victimisatie) die deze ellendige procedure voor de slachtoffers oproept. Als de klacht dan eindelijk gegrond is verklaard begint een nog moeizamer proces van bewijzen aandragen om voor een (hogere) vergoeding in aanmerking te kunnen komen. Juist dat is natuurlijk een haast onmogelijke vraag aangezien het misbruik zich voor het grootste gedeelte natuurlijk in het geniep heeft afgespeeld. Latere therapeutische sessies, psychiatrische rapporten, bewijzen van dokters behandeling / doorverwijzingen zijn voor een groot deel verloren gegaan of vernietigd. Mislukte huwelijken, seksuele blokkades, mislukte carrières, de levenswandel van broers en zussen, geleidelijk worden wij in de procedure vogelvrij verklaard over alles wat ze van ons willen weten. Deze bewijslast speelt een rol bij de vergoeding hetgeen oneerlijk is. Eerst 'lage bewijslast, dan een strenge eis aan bewijslust'!

De RKK als de oude rekenmeesters betalen wij 'de aflaat van de verdrongen schuld', zoals broeder Benedictus van de arme -brüder Franciscus mij vertelde dat hij niets wist van misbruik maar dat er wel jongens waren geweest die de broeders hadden verleid.

Wij noemen ons dan ook niet voor niets MEA CULPA, wiens schuld is het eigenlijk.

Voor veel mensen is deze langgerekte victimisatie pijnlijk en stressvol; de psychische druk van het verzwijgen heeft plaats gemaakt voor de psychische druk van het 'bewijslust pakket' in deze ellendige procesgang.

Privacy, wat gebeurt er met al die informatie die de RKK van ons krijgt, wij willen een derde partij die deze informatie bewaakt. Het gaat dan blijkbaar niet om de waarheid maar om - informatie macht- waarmee je tegenwoordig niet weet, wat iemand er mee gaat doen.

Overigens staan wij niet alleen in onze klachten over de slepende en ondoorzichtige procedures. Ook andere organisaties klagen hierover en wij refereren graag aan het stukje in

de Telegraaf van 15 oktober j.l waarin een arts uit Leiderdorp Theo Kroon zich recent uit over verdragende procedures. Hij constateert een bewuste actie van de kerk om de uitkeringen zo laag mogelijk te houden en de weigering van de kerk om het fysieke geweld, waar wij ook al jaren proberen de vinger op te leggen, bij de klachtenprocedure te betrekken. Op 23 oktober j.l. ontvingen we dan eindelijk de regeling hulp, erkenning en genoegdoening geweld van Deetman. Een regeling die overigens tot stand is gekomen zonder overleg met de slachtoffergroepen!!

Wij, als MCU zijn van begin af aan tegen de procedure van de kerk geweest; “de slager die zijn eigen vlees keurt.” U hebt er tot op heden niet voor gekozen om een onafhankelijke politieke procedure op te starten, dat ging achter de coulissen van beraad tussen groepen waarvan wij uitgesloten werden, van de baan...geen parlementaire enquête. De ervaring nu leert dat, waar wij al bang voor waren, de kerk de zaak laat voortslepen in juridisch geharrewar. Zij bepalen de procedure waarbij bezwaar en beroep is uitgesloten, zij maken uit hoe lang de procedure duurt, zij bepalen de hoogte vergoeding.

In plaats van, voor eens en altijd, schoon schip te maken zadelen zij de misbruik slachtoffers op met een door etterend gevoel dat de RKK niet echt empathie koesteren voor hen en ze eigenlijk vooral zo snel mogelijk de zaak willen vergeten. U had beter kunnen weten; van meet af aan toen in de V.S. en Ierland de misbruik schandalen naar buiten kwamen blonk de kerk al uit in ontwijkend gedrag, gewoon niet reageren op feitelijkheden, pedofiele priester over plaatsen naar andere parochies e.d. Wij zijn er van overtuigd dat de huidige paus Franciscus een duidelijk andere aanpak voorstaat dan die de kerkleiders nu laten zien. U zou de heren daar bij het komende ronde tafel gesprek op kunnen aanspreken en ze, in lijn met de nieuwe paus, verzoeken enige deemoedigheid te tonen.

MCU Maastricht Oktober 2013

Den Haag, 29 oktober 2013

Aan de voorzitter en leden van de
Commissie voor Veiligheid en Justitie van de Tweede Kamer
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Geachte voorzitter en leden,

Graag reageer ik op uw verzoek dat mij op 7 oktober heeft bereikt (uw kenmerk 2013Z17597/2013D39162). U vraagt mij te reageren op een uitgave van het Vrouwen Platform Kerkelijk Kindermisbruik (VPKK), die op 11 september aan u is toegezonden.

Graag voldoe ik aan uw verzoek.

Voor een goed begrip van mijn reactie licht ik u allereerst in over het tweede onderzoek waaraan ik leiding heb gegeven. In dit verband ga ik ook in op de betrokkenheid van de huidige voorzitter van het VPKK bij dit onderzoek en de contacten die niet alleen ik, maar ook mijn medewerkers met haar hebben gehad in de aanloop naar dit tweede onderzoek en na publicatie. Ten slotte ga ik in op de 56 klachten waarover het VPKK in zijn uitgave spreekt.

1. Aard en reikwijdte van het tweede onderzoek naar seksueel misbruik van en geweld tegen meisjes in de Rooms-Katholieke Kerk

Op 16 december 2011 is het eerste onderzoek naar seksueel misbruik van minderjarigen in de Rooms-Katholieke Kerk gepubliceerd. Dit eerste onderzoek heeft anders dan mevrouw Knibbe stelt (bladzij 2 en 6 van haar notitie) betrekking op mannen én vrouwen. Hier is sprake van een misverstand. In het kader van het eerste onderzoek heeft de Onderzoekscommissie enkele honderden slachtoffers individueel of in groepsverband gesproken. Hieronder waren ook tientallen vrouwen. Ook – anders dan mevrouw Knibbe aangeeft – over misbruik in parochies en gezinssituaties. Zie hierover het eerste onderzoeksrapport, bladzij 200 tot en met 285, bladzij 310 tot en met 330 en bladzij 667 tot en met 685.¹

Om de aard en omvang van seksueel misbruik te kunnen bepalen heeft de Onderzoekscommissie allereerst gebruik gemaakt van de meldingen die aan de Onderzoekscommissie waren gericht. Het bleek te gaan om meldingen van mannen

¹ Het eerste onderzoek bevat een op basis van TNS NIPO onderzoek berekende schatting van het misbruik in parochies (20,5 procent van het totaal) en in gezinssituaties (10 procent van het totaal). Zie bladzij 76 van het eindrapport van het eerste onderzoek.

(82,5 procent) en vrouwen (16,5 procent). Bij een aantal meldingen kon niet worden vastgesteld of sprake was van een man of een vrouw.

Om na te gaan of de meldingen een getrouw beeld gaven van de onderzochte problematiek is een grootscheeps onderzoek gestart met behulp van TNS Nipo. Een representatieve steekproef van mannen én vrouwen zijn vragen voorgelegd. Hieruit kwam naar voren dat van de slachtoffers van seksueel misbruik van minderjarigen in de Rooms-Katholieke Kerk sprake is geweest van seksueel misbruik van minderjarige mannen (77,5 procent) en van minderjarige vrouwen (22,5 procent). Hoewel het percentage misbruikten laag is, gaat het om aanzienlijke aantallen mannen én vrouwen. De Onderzoekscommissie kwam uit op een beredeneerde schatting van enkele tienduizenden mannen én vrouwen.

De Onderzoekscommissie had naast deze meer statistische aanpak ook gekozen voor een uitgebreid archiefonderzoek. Hiervoor waren de meldingen richtinggevend. Waar sprake was van meer dan 25 meldingen per kerkelijke organisatie en/of locatie zijn de archieven van deze instanties onderzocht. Het betrof op een enkele uitzondering na ordes en congregaties van mannelijke religieuzen. Om toch een zo goed mogelijk totaalbeeld te geven heeft de Onderzoekscommissie in het eerste onderzoek alle bisschoppelijke archieven onderzocht en heeft een (beperkt) onderzoek plaatsgevonden bij vier congregaties van vrouwelijke religieuzen.

In het tweede onderzoek lag de nadruk op congregaties van vrouwelijke religieuzen. Zowel in het eerste, als ook in het tweede onderzoek zijn de meldingen gebruikt om gericht te zoeken in archieven. Het is belangrijk om hierop te wijzen, omdat bij mevrouw Knibbe sprake is van de onjuiste veronderstelling dat de onder mijn leiding uitgevoerde onderzoeken zich vooral zouden richten op een weergave van de binnengekomen meldingen. Het eerste onderzoeksrapport bevat nauwelijks weergaven van meldingen, het tweede onderzoeksrapport gebruikt eveneens ook maar een aantal passages uit meldingen om dieper te kunnen ingaan op de vragen naar de omvang en aard van seksueel misbruik van en geweld tegen meisjes in de Rooms-Katholieke Kerk.

Het tweede onderzoek leverde geen andere inzichten op over de omvang van het misbruik van meisjes. Dat was geen verrassing, omdat het onderzoek met behulp van TNS Nipo al had uitgewezen dat het misbruik weliswaar omvangrijk was maar zich in meerderheid richtte op minderjarige mannen. Uitkomsten van onderzoeken in andere landen bevestigen dat bij het totale aantal slachtoffers sprake was van veel meer minderjarige mannen dan vrouwen. Het spreekt voor zichzelf dat het hier allemaal om slachtoffers gaat, om minderjarigen, vaak heel jonge kinderen die aan de zorg van de Rooms-Katholieke Kerk waren toevertrouwd.

Het tweede onderzoek gaf geen aanleiding tot bijstelling, maar wel aan tot aanvulling van de conclusies en aanbevelingen in het eerste onderzoek. Hieronder volgen enkele van de conclusies uit het vervolgonderzoek:

- Bij ruim veertig procent van de onderzochte meldingen van seksueel misbruik van minderjarige vrouwen is sprake van ernstig seksueel misbruik.
- Misbruik van minderjarige vrouwen kwam blijkens de meldingen veel vaker thuis (veertig procent) en in de parochie (ruim dertig procent) voor. Seksueel misbruik van jongens kwam veel vaker in instellingen voor.
- Seksueel misbruik ging in de helft van de gevallen gepaard met fysiek en/of psychisch geweld.
- De nieuwe en eerdere meldingen maken, al dan niet in combinatie met seksueel misbruik, in de meeste gevallen gewag van een combinatie van fysiek en psychisch geweld. De aard van de geweldshandelingen komt eveneens in hoge mate overeen. Dat geldt ook voor de frequentie en duur van het geweld, namelijk herhaald en langer dan een jaar.
- Het merendeel van de vrouwelijke slachtoffers was tussen de 6 en 14 jaar toen het seksueel misbruik en/of geweld begon. De meeste ervaringen vonden plaats in de jaren vijftig en zestig.
- Vond het seksueel misbruik van meisjes vooral thuis en in de parochie plaats, geweld tegen minderjarige vrouwen lijkt vooral te zijn gepleegd in instellingen zoals kindertehuizen en ziekenhuizen.
- Bij fysiek en psychisch geweld (zonder dat sprake is van seksueel misbruik) wijzen de nieuwe en eerdere meldingen veelal vrouwelijke plegers aan, vooral vrouwelijke religieuzen die als onderwijzeres of verzorgster werkzaam waren.
- In ongeveer de helft van de gevallen is het misbruik en/of geweld eerder ergens gemeld, maar vaak ook pas na jaren.
- Diepgaand archiefonderzoek, onder andere in die van tien zustercongregaties, biedt geen directe aanwijzingen van geweld en geweldsincidenten. De onderzoeksorganisatie trof geen vastlegging aan van zulke incidenten.
- Uit de onderzochte archieven rijst het beeld op van een omgang van zusters met meisjes en zusters onderling in een kille en koele omgeving van de jaren vijftig en het begin van de jaren zestig.

2. De betrokkenheid van mevrouw Knibbe en het VPKK bij het tweede onderzoek

Mevrouw Knibbe heeft van meet af aan een belangrijke en prominente rol vervuld onder de slachtoffers. In eerste instantie was zij betrokken bij de Stichting Mea Culpa. Later werd zij actief als bestuurslid van KLOKK. In beide hoedanigheden heeft de Onderzoekscommissie met grote regelmaat met haar gesproken. Zij heeft niet alleen haar persoonlijke ervaringen met de Onderzoekscommissie gedeeld, maar ook anderen de weg gewezen naar de Onderzoekscommissie en de

Onderzoekscommissie voorzien van goede adviezen. Ik ben haar daarvoor zeer erkentelijk. Zij was een van de eerste slachtoffers die heeft gewezen op het belang van een goed georganiseerde en goed gebundelde behartiging van de belangen van slachtoffers in één organisatie. Mede op haar aanraden heb ik frequent en intensief contact gehad met KLOKK, de organisatie waarvan zij tot 17 december 2012 bestuurslid is geweest.

Bij het uitwerken van de opzet van het tweede onderzoek heb ik uitgebreid gebruik gemaakt van haar adviezen en inbreng. Mijn medewerkers hebben intensief contact met haar gehad. Ze heeft voor de voorbereidingen van het tweede onderzoek notities geschreven en aan mij ter beschikking gesteld. Op 19 juni 2012 heeft ze in een (tweede) gesprek over de onderzoeksopzet suggesties en aanbevelingen gedaan die ik ten volle heb verdisconteerd in mijn opzet voor dit tweede onderzoek.

Op 16 december 2012 heeft ze laten weten dat ze haar bestuurslidmaatschap van KLOKK had beëindigd. Op haar verzoek heeft een van mijn medewerkers toen contact met haar gezocht. Een gesprek met haar bleek pas mogelijk op 19 januari 2013 in Maastricht. De dag ervoor verscheen in het dagblad Trouw een paginagroot interview met mevrouw Knibbe waarin ze kritiek uitsprak over mijn tweede onderzoek. Het tweede onderzoek zou 'veel beperkter zijn dan het eerste' en die beperking zou mij zijn afgedwongen onder druk van de bisschoppen en religieuzen. Mevrouw Knibbe gaf aan dat als vrouwen meer tijd (ze dacht daarbij aan jaren) was gegeven veel meer meldingen mij zouden hebben bereikt.

Ik heb de leden van het bestuur van het VPKK op 7 februari 2013 gesproken. Dat gesprek verliep constructief en we hebben toen ook afspraken gemaakt. Het ging hierbij om vermelding van hun website in het tweede onderzoeksrapport, voorinzage in het tweede rapport en een open contact waarin we elkaar over en weer zouden informeren, onder andere over initiatieven in de richting van de media en de Tweede Kamer.

3. Na de verschijning van het tweede onderzoek

Overeenkomstig de gemaakte afspraken heb ik het VPKK voorinzage gegeven in mijn tweede onderzoeksrapport. Vertegenwoordigers van het VPKK hebben op 9 maart, twee dagen voor verschijning van het onderzoek, embargoexemplaren ontvangen.

Op 11 maart jl heb ik het tweede onderzoek aangeboden aan de opdrachtgevers en gepubliceerd. Diezelfde avond heb ik de melders tijdens een besloten bijeenkomst een toelichting gegeven op mijn belangrijkste bevindingen. Ik heb de nodige vragen beantwoord en mevrouw Knibbe en het VPKK in de gelegenheid gesteld daar het woord te voeren en met de aanwezigen contact te leggen.

Op 11 maart jl heeft het VPKK in een persbericht laten weten dat het VPKK geen twijfel had dat ik en mijn medewerkers dit onderzoek naar eer en geweten hebben uitgevoerd. In haar reactie herhaalde het VPKK dat ze niet tevreden was met de termijn waarbinnen nieuwe meldingen bij mij konden worden gedaan.

Deze klacht acht ik overigens om de hieronder volgende redenen niet steekhoudend:

- in het vervolgonderzoek zijn alle relevante meldingen betrokken die ik in de periode tussen 10 maart 2010 en 16 december 2011 heb ontvangen;
- voor het vervolgonderzoek geldt dat al in de loop van januari/februari 2012 duidelijk was dat slachtoffers zich konden melden. De Tweede Kamer heeft in deze periode twee keer over het vervolgonderzoek beraadslaagd en de minister van Veiligheid en Justitie heeft in de Tweede Kamer uitvoerig bericht over mijn bereidheid om het vervolgonderzoek te verrichten;
- volgens mevrouw Knibbe (bladzij 6 en 7 van haar notitie) was de periode van 22 mei tot 1 juli 2012 'vakantietijd'. Hier moet sprake zijn van een vergissing;
- volgens mevrouw Knibbe is aan de mogelijkheid tot melding te weinig ruchtbaarheid gegeven. Ik heb voor bekendmaking van de meldingstermijn dezelfde wegen bewandeld als bij het eerste onderzoek;
- de meldingstermijn was – gelet op de meldingstermijn bij het eerste onderzoek – adequaat;
- alle na sluiting van het de aanmeldingstijd binnengekomen meldingen zijn in het onderzoek meegenomen. De sluitingsdatum was van belang voor het geven van richting aan en de voortgang van het onderzoek, vooral ook met het oog op een zo spoedig mogelijke hulp en genoegdoening

Op 15 maart werd ik geconfronteerd met vragen van media over een mij op dat moment onbekend persbericht, waarin het VPKK zou aangeven dat er bij het VPKK 21 klachten waren binnengekomen over de weergave van meldingen in mijn tweede onderzoeksrapport. Het persbericht spreekt in de kop van 21 klachten, maar in de tekst is sprake van 18 klachten. Ik heb op 16 maart laten weten dat ik het betreunde dat ik via de media van de kritiek van het VPKK had moeten vernemen en dat ik dat ik ook niet conform de op 7 februari gemaakte afspraken vond. Als reactie daarop kreeg ik bericht dat ik over de kritiek van melders zou kunnen spreken met mevrouw Knibbe nadat 'vóór alles te horen of jullie het met mij eens zijn dat de weergave van de meldingen onbevooroordeeld moet zijn en dat de melders ook mogen vertrouwen dat de betekenis van hun klacht niet anders mag zijn weergegeven dan zij hem hebben aangereikt'.

Ik hecht eraan dit zo authentiek weer te geven, omdat hier duidelijk wordt dat mevrouw Knibbe en ik een verschillende visie hebben over de wijze waarop een gedegen, naar wetenschappelijke standaarden uitgevoerd onderzoek moet worden uitgevoerd. Voor haar is een zo volledig mogelijke weergave van een beschrijving

van een melder een absoluut vereiste, voor mijn onderzoek was zo'n melding richtinggevend voor nader onderzoek. Het frappante is dat mevrouw Knibbe en ik niet verschillen in conclusie. Het springende punt is bij haar de wijze van weergave. Mijn opvatting is dat het weergeven van en citeren uit meldingen in een bredere context moet worden gezien en dienstbaar moet zijn aan een wetenschappelijk onderbouwde onderzoeksrapport. De Onderzoeksorganisatie heeft via haar een aantal uitvoerige meldingen gekregen. Sommige tellen meer dan tien bladzijden en bevatten uitvoerige levensbeschrijvingen. Hoe goed ook bedoeld, maar mevrouw Knibbe (aan wiens bedoelingen ik dus niet twijfel) gaat hier op de stoel van onderzoeker zitten. Hoe begrijpelijk ook, is dat vanwege mijn strikte onafhankelijkheid die ik ook in deze twee onderzoeken heb betracht, niet gewenst.

Ik heb op 16 maart mevrouw Knibbe gevraagd mij inzage te geven in de 18 dan wel de 21 door haar ontvangen klachten. Op 19 maart is mij meegedeeld dat dat niet mogelijk was. Het zou niet gepast zijn mij daarover te informeren. Op 20 maart heb ik voorgesteld om de klagers om toestemming te vragen mij over hun klacht te informeren, desnoods geanonimiseerd. De dag daarna is dit aanbod door mevrouw Knibbe van de hand gewezen. Zij deelde mij mee dat de twijfels over een deel van mijn tweede onderzoeksrapport zouden worden geboekstaafd en neergelegd zouden worden in een publiek document. Mij werd gevraagd hiermee in te stemmen. Op 24 maart heb ik aangeboden deze klagers in aanmerking te laten komen voor de door mij voorgestelde 'special mediation', dat wil zeggen via personen die niet onder mijn leiding vallen. Dat aanbod heeft – zo bleek mij uit door mevrouw Knibbe toegezonden e-mailberichtverkeer – binnen het VPKK even geleid tot een nadere afweging. Uiteindelijk is op 25 maart zonder een reactie op dit aanbod, zonder afstemming met mij en dus zonder mijn reactie in het kader van hoor en wederhoor door mevrouw Knibbe een bericht verzonden aan uw commissie en aan de media.

4. Klachten over het onderzoeksrapport

Het is mij – eerlijk gezegd – onduidelijk hoeveel klachten er nu precies zijn. In haar bericht aan uw commissie gaat het volgens mevrouw Knibbe om 56 klachten, die niet worden gespecificeerd maar betrekking zouden hebben op:

- Een verkeerde selectie van informatie uit meldingen; weglating belangrijke gegevens, nadruk op irrelevante gegevens, zoekraken van meldingen, te korte meldtijd en onbekendheid van het onderzoek;
- Onvoldoende of verkeerd gebruik van andere bronnen;
- Fouten in de weergave.

In haar uitgave die aan u is voorgelegd gaat het om een beperkt aantal gevallen, waarover ik me niet in specifieke zin kan uitspreken omdat – voor zover ik deze meldingen ken – deze vertrouwelijk aan mij zijn gedaan.

Waar ik me wel over kan uitspreken zijn de klachten die mij rechtstreeks hebben bereikt. Tijdens de rondetafelconferentie op 28 maart is u meegedeeld dat op dat moment twee slachtoffers zich hadden gemeld met klachten en opmerkingen over het tweede onderzoeksrapport. In één geval betrof het het weerwoord van de desbetreffende congregatie. Dit raakt uiteraard de bevindingen en de conclusies in het tweede onderzoek niet. Het tweede geval betrof het een melder die zich zowel bij het eerste als bij het tweede onderzoek had gemeld. In het eerste onderzoek over haar eigen ervaringen, in het tweede onderzoek ook over en namens anderen. De bezwaren van deze melder zijn deels wel, maar deels ook niet weggenomen. Beide melders blijken voor te komen in het door mevrouw Knibbe aan u toegezonden overzicht.

Inmiddels, op 11 september, heeft zich een derde persoon gemeld. Deze heeft erop gewezen dat de op deze persoon betrekking hebbende vermelding onjuistheden bevat over onder meer de gevolgde therapie en over precieze tijd en betekenis van bepaalde gebeurtenissen alsmede familieomstandigheden. Deze melder, die de Onderzoekscommissie vijf keer heeft gesproken, heeft het verslag van het gesprek van de Onderzoekscommissie alsmede de weergave daarvan in het onderzoeksrapport geautoriseerd. Eerder sprak de Onderzoekscommissie in het kader van het eerste onderzoek met dit slachtoffer van zeer ernstig te nemen misbruik (fysiek, psychisch en naar mijn oordeel ook seksueel misbruik). Het verslag van dit gesprek is door het slachtoffer voor akkoord bevonden.

Op 28 maart jl liet dit slachtoffer een van mijn medewerkers weten: 'Laat ik je vertellen dat ik jouw inspanningen heel erg waardeer en ik me door jou enorm gesteund voel en weet tijdens dit hele proces'. Op 11 september jl volgde een overigens reeds eerder aangekondigde mededeling dat haar melding niet volledig dan wel niet geheel juist is weergegeven. Deze melder komt niet voor in het overzicht van mevrouw Knibbe.

Het overzicht van mevrouw Knibbe telt twaalf casussen.

1. Melding van mevrouw E.

Ik beschik over een melding van mevrouw E., die geen bijzonderheden bevat. Wel wordt verwezen naar een uitvoerig te boek gesteld egodocument, dat van groot belang is geweest voor het onder mijn leiding uitgevoerde archiefonderzoek. Anders dan mevrouw Knibbe stelt, wordt nergens in het verslag van mijn tweede onderzoek getwijfeld aan wat mevrouw E. is overkomen. Wel wordt gemeld dat in de archieven geen gegevens zijn gevonden die haar melding 'direct ondersteunen' (bladzij 111). Dat is trouwens bij geen van meldingen over geweld het geval (zie hiervoor). Een van mijn voornaamste conclusies is immers, dat in specifieke gevallen niet kon worden teruggevallen op de archieven, maar in algemene zin bevestigde het onderzochte archiefmateriaal dat binnen kloostergemeenschappen en de instellingen

een klimaat heerste van 'formalisme, liefdeloosheid, emotionele kilte, hardheid, repressie en vernedering'. (blz. 237 van mijn tweede onderzoeksrapport)

2. De meldingen 2a en 2b van de tweelingzussen M

Het betreft hier twee meldingen die mij onbekend zijn, omdat ze nooit eerder aan mij zijn voorgelegd. Volgens mevrouw Knibbe gaat het om melders die pas op dag van verschijnen van mijn tweede onderzoek op de hoogte raakten van mijn onderzoek. Voor de goede orde wijs ik op het belang van publiciteit. Bij in het oog springende gebeurtenissen nemen veel slachtoffers de vaak lang gevoelde barrière en melden alsnog hun vaak zelfs voor hun naaste familieleden verzwegen misbruik. Hierover is uitvoerig in het eerste onderzoeksrapport bericht. Ik heb na de verschijning van mijn tweede onderzoeksrapport ook nieuwe meldingen ontvangen. Overigens wordt met het oog op de klachtenbehandeling de naam van de betrokkene toegevoegd aan de lijst meldingen, c.q. klachten, wanneer dat gewenst wordt. Deze twee personen kunnen zich uiteraard nog steeds bij mij melden.

3. De melding van 'meneer Sjo S'

Het betreft hier geen melding. Het gaat om een verslag van een gesprek tussen mevrouw Knibbe en 'meneer Sjo S' dat lange tijd te vinden was op de website van KLOKK. In dit verslag wordt melding gemaakt van eenzelfde persoon als bij de melding van mevrouw E. (zie hierboven). Voor mijn medewerkers was dit reden om in archieven de feitelijke gegevens van 'meneer Sjo S' te gebruiken. Dat heeft geen verdere aanknopingspunten over leden van de congregatie van de zusters Onder de Bogen opgeleverd.

4. De melding van mevrouw MvG

Deze melding is mij bekend uit mijn eerste onderzoek. In het tweede onderzoek heeft deze melder zich weer gemeld. Toen namens een (groot) aantal slachtoffers. Bij mevrouw MvG leefden – zo bleek uit contact tussen de onderzoeksorganisatie en mevrouw MvG – bepaalde verwachtingen over de werkwijze van de onderzoeksorganisatie. Veel meldingen hadden betrekkingen op een bepaalde persoon. Mevrouw Knibbe stelt dat ik geen nader onderzoek heb gedaan naar de desbetreffende meldingen. Wat zij en melder MvG niet weten is dat ik persoonlijk met de door haar en andere melders genoemde persoon alsmede de leidinggevenden van deze persoon heb gesproken. Mijn bedoeling is altijd geweest om een diepgaand maar ook verantwoord onderzoek uit te voeren. Bij dit laatste hoort het geven van hoor en wederhoor en het ook zo precies mogelijk verwoorden van wat de melders mij hebben laten weten, in archieven is terug te vinden en betrokkenen te laten reageren. Dit hoort tot de essentie van onafhankelijk uitgevoerd onderzoek en laat geen ruimte voor concessies. In een gesprek met de onderzoeksorganisatie zijn mijn medewerkers ingegaan op het commentaar van mevrouw MvG.

5. De melding van mevrouw PvdB

Met mevrouw MvG heeft de onderzoeksorganisatie twee keer uitgebreid telefonisch (op initiatief van de onderzoeksorganisatie) gesproken. Op een bericht van mevrouw PvdB is ook gereageerd. Haar kritiek had vooral betrekking op de reactie van de desbetreffende congregatie (die ontkende dat in de desbetreffende periode kinderen van haar leeftijd in het bedoelde instituut verbleven).

6. De melding van mevrouw JM

Het verwijt van mevrouw Knibbe is dat de onderzoeksorganisatie uitgebreid met mevrouw JM heeft gesproken, maar dat het besprokene niet in de door mevrouw Knibbe gewenste vorm en omvang is weergegeven in het eindrapport. Voor de goede orde meld ik dat de Onderzoekscommissie en bij het tweede onderzoek de Onderzoeksorganisatie de met slachtoffers gevoerde gesprekken altijd op basis van strikte vertrouwelijkheid hebben gevoerd. Het onderzoek beoogde overigens geen compilatie van verslagen en meldingen te zijn. De kritiek van mevrouw Knibbe kan ik niet plaatsen.

De meldingen 4, 5 en 6 hebben betrekking op een en dezelfde congregatie waarmee – zo bleek mij in de loop van mijn vervolgonderzoek – de contacten tussen congregatie en slachtoffers haperingen vertoonden. Hoewel dit niet tot mijn opdracht hoorde, heb ik op 5 februari 2013 (dus voorafgaande aan de verschijning van mijn tweede onderzoek) een beroep gedaan op de KNR en op deze congregatie om de dialoog tussen de verantwoordelijken binnen deze congregatie en de slachtoffers op gang te brengen. Dit is aan een of meer van de hier genoemde slachtoffers namens mij op 11 maart jl, de dag van verschijning van mijn tweede onderzoek, overgebracht. De reactie van betrokkenen was toen positief.

7. De melding van mevrouw F.K.

Deze melding is mij onbekend, althans niet traceerbaar. Volgens de notitie van mevrouw Knibbe heeft mevrouw F.K haar melding niet aan mij verstrekt.

8. De meldingen van MK, PR, MW en ML

Deze meldingen hebben betrekking op misbruik in de context van parochies en thuissituaties die volgens mevrouw Knibbe in het tweede onderzoek niet zouden zijn onderzocht en voornamelijk vrouwen zouden betreffen. Zoals eerder aangegeven is – anders dan mevrouw Knibbe aangeeft – over misbruik in parochies en gezinssituaties al in het eerste onderzoek uitvoerig verslag gedaan. Zie hierover het eerste onderzoeksrapport, bladzij 200 tot en met 285, bladzij 310 tot en met 330 en bladzij 667 tot en met 685.²

² Het eerste onderzoek bevat een op basis van TNS NIPO onderzoek beredeende schatting van het misbruik in parochies (20,5 procent van het totaal) en in gezinssituaties (10 procent van het totaal). Zie bladzij 76 van het eindrapport van het eerste onderzoek.

De vermelding van MK in de notitie van mevrouw Knibbe is niet ontleend aan een melding aan mij, maar aan een uitspraak van Hulp & Recht, die haar klacht gegrond heeft verklaard. De melding van mevrouw PR kan ik niet herleiden tot een mij bekende melding. Dit geldt ook voor mevrouw M.W., waarbij mevrouw Knibbe nadrukkelijk spreekt over een melding, maar ik ervan uit moet gaan dat het geen bij mij bekende melding betreft. Vanzelfsprekend ontvang ik hun meldingen graag alsnog.

De vermelding van mevrouw ML is mij wel bekend, omdat met haar in het kader van het eerste onderzoek uitvoerig door een van mijn medewerkers is gesproken. Deze melder is aangeraden om een klacht bij het Meldpunt in te dienen. Daar stond deze melder wantrouwig tegenover. Ook is ervoor gezorgd dat dit slachtoffer met andere bij de Onderzoekscommissie bekende slachtoffers van paters Maristen in contact kon komen. Daarvoor heeft deze melder mij nog bedankt.

5. Ten slotte

Van de door mevrouw Knibbe genoemde 56 klagers over mijn tweede onderzoek blijken in haar notitie 12 casussen te worden genoemd en gespecificeerd. Hierbij gaat het om een gecombineerde bij mij niet bekende melding van tweelingzussen (2a en 2b). Verder ook nog om een mannelijk persoon die in mijn tweede onderzoek niet als melder voorkomt (3). Vier meldingen onder 8. hebben betrekking op het eerste onderzoek. De melding onder 7. is mij onbekend. Met de melders onder 1 en 4 heeft de onderzoeksorganisatie na afloop van het tweede onderzoek gesproken dan wel gecommuniceerd. Daarbij zijn tekst en uitleg gegeven over de wijze waarop ik dit onderzoek heb laten uitvoeren.

Samenvattend blijft een beperkt aantal bij mij bekende melders (1, 4 en 5) over dat zich niet kan vinden in de wijze waarop ik mijn onderzoek heb uitgevoerd. Hierbij moet nog een melder worden toegevoegd die in het overzicht van mevrouw Knibbe niet voorkomt en die in het voorgaande heb genoemd (bladzij 6).

Ik ben op 10 maart 2010 gevraagd leiding te geven aan een onderzoek dat voor zo velen diepingrijpend is en voor veel maatschappelijke beroering heeft gezorgd. Van meet af aan ben ik me bewust geweest van de gevoelens bij slachtoffers. Ik heb het contact met hen, en hierin voorop mevrouw Knibbe, opgezocht.

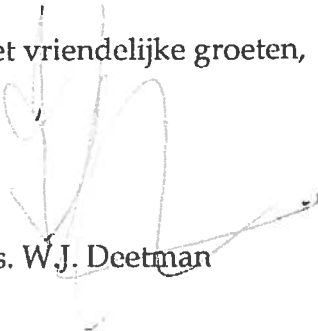
Het einde van 2013 nadert. Veel slachtoffers waarmee ik heb gesproken willen dat hun leed wordt erkend, aan hen hulp wordt geboden en waar dat voor hen aan de orde is ook genoegdoening wordt toegekend. Mijn onderzoeksopdracht zit erop.

Graag verantwoord ik me nogmaals voor mijn onderzoek naar seksueel misbruik van geweld tegen vrouwen in uw commissie. Ik deed dat al eerder op 4 april 2012 en

op 28 maart jl in een rondetafelconferentie en kreeg van de opdrachtgevers van het tweede onderzoek de gelegenheid om ook voor slachtoffers van geweld een regeling voor te stellen.

Die is onlangs door de Bisschoppenconferentie en de KNR aanvaard. Ik hoop dat hiermee veel slachtoffers erkenning, hulp en genoegdoening kunnen vinden.

Met vriendelijke groeten,

drs. W.J. Deetman

